

Nr 138.

Av herr Bergman, *angående bestämda sammanträdestider för riksdagens kamrar.*

Det är en ofta känd olägenhet, att riksdagen så till vida saknar fixa sammanträdestider, att ingen tid är på förhand bestämd för avbrott i förhandlingarna, ej heller någon tid, inom vilken ett kvällsplenum skall avslutas. Inom utskotten har en praxis utbildat sig, varigenom en lunchrast på tämligen regelbunden tid inträder. Det borde icke vara omöjligt att införa någon liknande praxis även för plenissammanträdena.

icke utan fog har det länge klagats över den oregelbundenhet, varmed folkets representanter i riksdagen bevista kamrarnas sammanträden. Pressen har ofta för allmänheten meddelat voteringsiffror, som inför landet visat, att även mycket viktiga frågor avgjorts av ganska fåtaligt samlade kamrar. Det bör visserligen medgivas, att riksdagsarbetets organisation i realiteten förlägger den egentliga tyngdpunkten till utskotten, och det bör här till riksdagens heder och allmänhetens upplysning utsägas, att någon "skolkning" där, utan suppleants inträde, i stort sett icke förekommer. Men det kan dock icke nekas, att det varken är i och för sig riktigt eller för intrycket utåt lämpligt, att kamrarnas plena så ofta uppvisa glest besatta bänkar. Å andra sidan är det i själva verket orimligt begärt, att varje riksdagsledamot skall oavbrutet sitta som fastlåst i kammaren vid ett sammanträde från klockan 11 f. m. till klockan 4 eller 5 e. m., eller, ännu värre, från klockan 7 eller 8 e. m. till fram på morgonsidan. Första kammaren har, vad förmiddagssammanträdena beträffar, genom anordnande av buffé i ett klubbrum öppet erkänt, att dess ledamöter kunna ta sig en rast, när de så gott finna. Häremot är principiellt intet att invända, men man borde dock något bättre sörja för att riksdagsarbetet icke blir lidande på anordningen. Detta kan ske genom införande av en fast lunchrast på exempelvis en timme, under vilken kammarförhandlingarna borde vila. Det kan även vara av betydelse, att någon stund på förmiddagen vid en tid, då kontor, ämbetsverk, banker o. s. v. äro tillgängliga, vore permanent fri från riksdagsarbete, då ett kanske oundgängligt besök å sådan plats annars kan leda till en icke önskvärd frånvaro från ett riksdagssammanträde. Tiden 1—2 synes vara lämplig för dylik rast. Anser man, att tiden 11—1 är för kort för att redan då föranleda avbrott, synes intet hinder böra möta mot ett förslag att börja plenum kl. 10, med paus kl. 1—2 och fortsättning, om så behöves, kl. 2—5. Dylika sessioner om

3 timmar vardera torde vara så pass lagom avvägda, att man vid sådant arrangemang bör kunna vänta en någorlunda regelbunden närvaro. Måhända skulle medvetandet om pausens inträdande kl. 1 även kunna medföra en viss hälsosam strävan att i allmänhet begränsa anförandena, så att ett fortsatt sammanträde efter pausen må, där så ske kan, undvikas. Vid tillfällen, då många och stora frågor nödvändiggöra ett fullt utnyttjande av dagen och även kvällsplenium blir nödvändigt, borde ett sådant, om det börjar kl. 7 eller 8, vara slut kl. 11 eller allra senast kl. 12.

Det behöver icke närmare utredas, vilken abnorm och olämplig arbetsmetod det är att debattera och besluta i de viktigaste frågor under långa vaknätter efter en redan förut ansträngande dag. Resultatet blir — som varje riksdagsman med några års erfarenhet vet — att lederna glesna, ju längre natten skrider fram, att närvaroplikten vid voteringen visserligen i viktigare fall nödtorftigt fylles genom s. k. kvittning, vilket system dock icke kan anses tillfyllestgörande, samt att de debatter, som föregå ofta högst viktiga beslut, förlora största delen av sitt intresse. I fjol behandlades t. ex. dechargebetänkandet i Första kammaren i en sådan midnattsstund och i ett 20-tal ledamöters närvaro.

Mot ett förslag att obönhörligt införa, om jag så får säga, en "stängnings-tid" kl. 11 eller 12 kommer kanske att invändas, att man på det sättet riskerar att förlänga riksdagarna, då man annars genom den hotande utsikten till ett nattplenium skulle bli förr färdig med ärendena. Ja, man blir kanske färdig, men *hur*? I nervositetens och trötthetens tecken, till föga båtнад för ärendenas omsorgsfulla handläggning och till ringa främjande av riksdagens anseende. För min del känner jag mig för övrigt icke övertygad, att någon avsevärd förlängning av riksdagen behöver följa på arrangemanget. Saken synes mig i varje fall vara av så pass stor betydelse, att den åtminstone förtjänar en allvarlig prövning och ett försök med en efter här ovan angivna synpunkter företagen anordning. Skulle en sådan visa sig medföra olägenheter, lika stora som de nuvarande, så kan ju försökets fortsättning för framtiden uppgivas.

Jag tillåter mig därför vördsamt föreslå, att kammaren måtte för sin del besluta följande tillägg till § 1 i de reglementariska föreskrifterna för riksdagen:

Sammanträdena böra, så vitt möjligt, så anordnas, att regelbundet avbrott i förhandlingarna inträder efter tre, högst fyra timmars session. Kvällsplenium må icke utsträckas längre än till kl. 12 midnatt.

Stockholm den 21 januari 1925.

J. Bergman.